

WERELDERFGOED WADDENZEE BELEEF HET IN DE KOP VAN NOORD HOLLAND

Waar kan ik het zien?

DE ONGEREPE NATUUR

Op verschillende locaties kunt u het Noord-Hollandse deel van de Waddenzee beleven. Uitzichtpunten, vogelkijkhutten, informatiepanelen en voor wandelaars en fietsers opengestelde delen van zeedijken en schorren zijn onder meer aanwezig bij Den Helder, Van Ewijksluis, Westerland, Hippolytushoef, Stroe en Den Oever. Ontdek hier de prachtige ongerepte natuur van de Waddenzee.

DE BESCHERMING VAN HET GEBIED

Voorts worden allerlei activiteiten, zoals excursies, Wad vaartochten en wadlooptochten aangeboden vanuit enkele genoemde plaatsen. De Kop van Noord-Holland beschikt over prachtige natuurgebieden, die worden beheerd door Landschap Noord-Holland, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten. Natuurgebieden in de regio zijn onder andere: Callantsoog - Kooibos, Callantsoog - het Zwanenwater, Den Helder - Balgzand, Den Helder - Balgzandpolder, Den Helder - Grafelijkheidsduinen en Noordduinen, Anna Paulowna - Kruiszwijn, St. Maartenszee - Wildrijk, Wieringen - Dijkgatbos en Robbenoordbos.

DE DYNAMIEK

Onder begeleiding van een ervaren gids kunt u, tijdens het wadlopen, aan den lijve ondervinden hoe uniek de Waddenzee is. U stapt aan boord, ziet met een beetje geluk zeehonden, daarna met z'n allen wadlopen naar de dijk. Het Wadlopen lokt een enorme drang tot vrijheid uit. Modder, water en een prachtige wijde omgeving zijn ingrediënten voor een heerlijk actief ontspannen activiteit.

DE SOORTENRIJKDOM

De Waddenzee is zeer voedselrijk en biedt daardoor plaats aan een grote variatie aan schelpdieren, vissen, vogels en zeezoogdieren. Miljoenen trekvogels maken hier een tussenstop om 'bij te tanken'. Op de schorren broeden lepelaars, kluten en visdiefjes en zeehonden en bruinvissen jagen in de zeegaten op vis. In het Viking Informatie Centrum in Den Oever vindt u informatie over de op Wieringen gevonden Viking- en Zilverzchatten en meer. Het voormalige eiland Wieringen was vroeger een plaats langs de internationale handelsroutes van de Vikingen. Ook kunt u hier meer te weten komen over de IJstijd en vondsten uit de Waddenzee bezichtigen (o.a. een grote Mammoettand).

DE VOEDSELRIJKDOM

Het gehele jaar door wordt elke zaterdag morgen van 08.30-12.00 uur in de haven van Den Oever de verse vismarkt gehouden. Op de markt vindt u allerlei vissoorten en schaal- en schelpdieren. Van schol, tong, kabeljauw tot garnalen en zeeduivel. Op deze markt wordt vis verkocht die rechtstreeks vanaf de vissersboten komt. Verser kunt u het niet krijgen.

Wie kan mij het laten zien?

SWRW

Maak met de schepen van de SWRW (Stichting Waterrecreatie Wieringen), de MS Dageraad en de MS Margaretha, een 2 tot 2½ uur durende tocht vanuit de haven van Den Oever naar zeehonden en andere zeedieren. Ontdek wat u nog niet wist van de zee, zowel boven als onder water! U vaart door de haven van Den Oever, richting de spuisluisen aan het begin van de Afsluitdijk. Daarna wordt er koers gezet richting de zandbanken waar allerlei verschillende soorten vogels voedsel zoeken en rusten. Na ongeveer een half uur varen ziet u de zeehonden in hun natuurlijke omgeving.

De vaartijden van de SWRW zijn aangepast op laag water zodat u altijd de zeehonden kunt bekijken. www.swrw.nl

WADVISSERSGILDE

Het wadvissersgilde is een samenwerking tussen drie voormalige vissers. Tegenwoordig nemen ze gasten mee het Wad op en gaan ze 'vissen met sleepnet': hierbij wordt naar boven gehaald wat de zee voor het oog verborgen houdt: het onderwaterleven, van kriebelige krabbetjes tot glazige garnaltjes. U krijgt de mogelijkheid om de zeedieren van dichtbij te bewonderen. Vanaf het dek is het bovenwaterleven goed te zien: duizenden vogels in alle soorten en maten. Bij laag water kunt u de zeehonden op de zandbanken bekijken. De vissers nemen u ook graag te voet mee het Wad op, geniet van de stilte en ervaar het rijke bodemleven. www.wadvissersgilde.nl

DE GROOT RECREATIE

Garnalen vissen en varen langs lepelaars en zeehonden vanuit de haven van Den Oever met de WR117. Als u aan boord gaat ontvangt u een kop koffie. Als de boot zich buiten de haven bevindt wordt het net uitgezet en krijgt u uitleg over het garnalen vissen. De vangst wordt vanuit het net in bakken water bekeken, zodat alles in leven blijft. Een deel van de gevangen garnalen wordt gezeefd. Tijdens de terugvaart wordt een deel van de grote garnalen aan boord gekookt. U kunt ook de garnalen pellen en proeven. De ongepelde garnalen worden in porties verdeeld en kunt u lekker mee naar huis nemen. www.degrootrecreatie.nl

NATUUR EXCURSIES

Voor een overzicht van excursies die worden georganiseerd in de natuurgebieden van Landschap Noord-Holland kijkt u op www.gaatumee.nl. Zo kunt u bijvoorbeeld maandelijks mee op excursie naar het vogelrijke Balgzand bij Den Helder. Wie weet ziet u lepelaars op het nest, een jagende slechtvalk of een zwerm van 15.000 rosse grutto's! Deze excursies starten vanuit bezoekerscentrum 't Kuitje in Den Helder. Vanuit deze zelfde locatie organiseert de Waddenvereniging wadexcursies. U gaat bij laag water het Wad op om garnalen, krabben, vissen en andere wadbewoners te vangen. In het bezoekerscentrum kunt u uw vangsten vervolgens onder de microscoop bekijken. www.kuitje-balgzand.nl

FIETS- EN WANDELROUTES

Om van de natuur te genieten zijn er diverse fiets- en wandelroutes in de Kop van Noord-Holland.

U kunt fietsen en wandelen door duinen, polders, over dijkes en het strand. Zo kunt u in alle rust ontspannen en de vele diersoorten bewonderen. www.vvvtopvanholland.nl

BENIEUWD NAAR DE WADDENEILANDEN:

Neem dan een kijkje op Texel, bij Ecomare. Dit is een zeehondenopvang met voorts een zeeaquarium, vogelopvang en natuurmuseum. Ecomare organiseert bovendien, onder begeleiding van een ervaren gids, gecombineerde vaar- en wadlooptochten. Kijk voor meer informatie op www.ecomare.nl.

ONS WERELDERFGOED WADDENZEE

Beleef het in de kop van Noord Holland

VOOR MEER INFORMATIE

over de Waddenzee Werelderfgoed en de kop van Noord Holland:

Website: www.waddenzee-werelderfgoed.nl

'The Wadden Sea, Das Wattenmeer, De Waddenzee - Unesco World Heritage Site'

@WerelderfgoedWZ

Website regio: www.vvvtopvanholland.nl en www.landschapnoordholland.nl

Deze flyer is ontwikkeld voor het gehele Nederlandse, Duitse en Deense Waddengebied. Van de onderstaande Nederlandse regio's zijn folders beschikbaar:

- Ameland
- Schiermonnikoog
- Texel
- Vlieland
- Terschelling
- Kop van Noord Holland
- Friese Waddenkust
- Waddenland – Lauwersmeer
- Groninger Waddenkust

HET WERELDERFGOED WADDENZEE

Onze Waddenzee is een natuur-Werelderfgoed!

De Werelderfgoedstatus is de hoogst mogelijke erkenning die een natuurgebied ten deel kan vallen – de Nobelprijs voor de Waddenzee. Deze status wordt toegekend door UNESCO, de organisatie van de VN voor onderwijs, wetenschap en cultuur. De Waddenzee kreeg de status op grond van haar "bijzondere universele waarde".

Alleen de beste en meest unieke gebieden op onze planeet worden op de beroemde UNESCO Werelderfgoedlijst gezet. De Serengeti bijvoorbeeld maar ook de Galapagos Eilanden, de Grand Canyon en het Great Barrier Reef. Zij zijn wereldwijd van zo'n grote betekenis dat ze met recht "erfgoed van de wereld" worden genoemd. Om ervoor te zorgen dat huidige en toekomstige generaties het unieke karakter, de diversiteit en schoonheid van de Waddenzee ook kunnen ervaren, moeten we onze uiterste best doen om haar te behouden!

WAT IS ER ZO BIJZONDER, UNIVERSEEL EN WAARDEVOL AAN DE WADDENZEE?

DE NOG VRIJWEL INTACTE NATUUR

De Waddenzee is het grootste wildernisgebied in het dichtbevolkte Midden-Europa. De natuur is grotendeels onbedorven zodat je vandaag de dag nog steeds de ononderbroken, natuurlijke processen kunt gadeslaan waardoor zandbanken, duineilanden, kreken, geulen, kwelders (1) en andere natuurlijke vormen ontstaan.

DE VOORTDURENDE DYNAMIEK

De Waddenzee is een rusteloos landschap. Wind en water zijn de bepalende elementen, getijden en stormvloedgolven zorgen voor een enorme dynamiek. Wadden, prielen, duinen (2), kwelders – ze worden steeds weer opnieuw gevormd. In de Waddenzee kun je een landschap voor je ogen zien ontstaan!

DE ENORME SOORTENRIJKDOM

De Waddenzee is een leefgebied voor fascinerende organismen in alle soorten en maten – van wormen, schelpdieren, krabben, vissen en vogels tot zoogdieren (3) toe. Bij elkaar leven hier meer dan 10.000 soorten planten en dieren.

HET ENORME VOEDSELAANBOD

De Waddenzee is uiterst vruchtbaar en productief, wat resulteert in ongekend hoge aantallen wadpieren, wadslakken, schelpdieren, vissen en vogels. Biodiversiteit op wereldschaal is afhankelijk van de Waddenzee. De rijkdom aan lokale soorten is cruciaal tijdens de vogeltrek. Elk voor- en najaar doen tussen de 10 en 12 miljoen trekvogels het Werelderfgoedgebied aan op weg naar hun overwinteringsgebied of zomerverblijf om zich te goed te doen aan al dat voedsel op het wad. (4)

DE HOOGSTE GRAAD VAN BESCHERMING

De Waddenzee geniet de hoogste graad van bescherming (5). Het is een beschermd natuurmonument (NL) en Nationaal Park (D, DK), waar de natuur haar gang kan gaan. Mensen zijn er welkom zolang ze respect tonen voor het gebied. Bescherming en goed beheer zijn voorwaarden om voor een Werelderfgoedstatus in aanmerking te komen. De eerste klas natuurbescherming van de Waddenzee is het resultaat van meer dan 30 jaar gezamenlijke inspanning van Nederland, Duitsland en Denemarken. Eén ondeelbaar ecosysteem – een gezamenlijke verantwoordelijkheid tegenover de wereldgemeenschap.

KOP VAN NOORD HOLLAND LIGT AAN HET WERELDERFGOEDGEBIED!

Het Werelderfgoed Waddenzee is groot en internationaal. Het is het grootste ononderbroken systeem van droogvallende zand- en slikplaten ter wereld en loopt van Den Helder in Nederland via Duitsland tot aan Esbjerg in Denemarken. Deze landen delen samen de eer en verantwoordelijkheid die de status van Werelderfgoed met zich meebrengt.

De Kop van Noord Holland ligt temidden van een bijzonder gebied van wereldbelang!

U kunt ter plaatse het unieke karakter van het Werelderfgoed ervaren.

Een publicatie van Waddenzee Werelderfgoed in samenwerking met Het gemeenschappelijke Waddenzee secretariaat (CWSS), VV Top van Holland en Landschap Noord Holland van de Kop van Noord Holland.

Waddenzee Werelderfgoed
Huis voor de Wadden
Ruiterskwartier 121A
8911 BS Leeuwarden
Nederland

s.dehaan@waddenzee.nl

www.waddenzeewerelderfgoed.nl

Redactie: Sjon de Haan en Lianne Lijzenga (Waddenzee Werelderfgoed)

Ontwerp: NORDNORDWEST.com

Foto's: Adam Schnabler/LKN-SH, Martin Stock/LKN-SH en VV Top van Holland

Gedrukt op FSC papier.
Juni 2015

Deze publicatie is mede gefinancierd door het PROWAD – Protect & Prosper Interreg IVB project www.prowad.org

